

เรียน ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายวิชาการ (ผ่านหัวหน้าส่วนส่งเสริมวิชาการ)

ตามที่ดิฉันได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมประชุม QA Forum ครั้งที่ 2/2551 ในวันที่ 28 มีนาคม 2551 โดยประธานที่ประชุมฯ คือ ศาสตราจารย์ นายแพทย์อดุลย์ วิริยเวชกุล นั้น ขอแจ้งเรื่องที่ประชุมให้ทราบ ดังนี้

1. ได้เรียนเชิญ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ ผู้อำนวยการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.) มาให้ข้อมูล ดังนี้

1.1 สรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบ 2

มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่รับการประเมินไปแล้วและเหลือเพียงอีกไม่กี่แห่ง เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลและวิทยาลัยชุมชน และยังไม่สามารถประกาศผลอย่างเป็นทางการได้ครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเฉพาะสถาบันการศึกษาที่รับการประเมินในปี 2549 ซึ่งเป็นการประเมินรอบ 2 ของปีแรก ซึ่ง สมศ. ยอมรับว่า "ช้ามาก" เนื่องจากทั้งผู้ประเมินและสถาบันการศึกษายังขาดความเข้าใจในเรื่องตัวเลขและความคลาดเคลื่อนในการคำนวณ แต่หลังปี 2550 จนถึงปัจจุบัน รวดเร็วขึ้น ในช่วงปี 2549 มีบางแห่งที่การประกาศผลยังล่าช้า ดิฉันได้สอบถามถึงผลการประเมินของ มทส. ซึ่งยังไม่ได้รับทราบการแจ้งผลอย่างเป็นทางการ ได้รับทราบว่าคณะกรรมการให้การรับรองแล้ว อยู่ระหว่างการปรับแก้หน้าหนัก ต้องใช้เวลา ประกอบกับเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบลาออก อย่างไรก็ดีตามทาง สมศ. จะมีหนังสือแจ้งผลอย่างเป็นทางการให้ มทส. ทราบภายในสิ้นเดือนมีนาคมนี้

1.2 จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับอุดมศึกษารอบ 2 พบว่า

- 1) คุณภาพสถาบันการศึกษาไม่ค่อยดีขึ้น สาเหตุมาจากเรื่องคุณภาพของแผน มหาวิทยาลัยในประเทศไทย นำเรื่องการประกันคุณภาพไปอยู่ในกระบวนการวางแผน ในขณะที่มหาวิทยาลัยในประเทศไทยแยก 2 เรื่องออกจากกันค่อนข้างเด็ดขาด ซึ่งถ้าไม่สามารถโยงเรื่องแผนกับการประกันคุณภาพได้ จะไม่มีวันพัฒนาคุณภาพได้ และแนวโน้มในการประเมินรอบ 3 สมศ. จะดูในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการประกันคุณภาพกับแผน
- 2) การใช้ประโยชน์จากผลการประเมินคุณภาพภายในและผลการประกันคุณภาพภายนอก พบว่าสถาบันการศึกษายังทำการประกันคุณภาพตามรูปแบบ ไม่ได้ทำด้วยสาระสำคัญของการใช้ผลเพื่อการพัฒนาคุณภาพ และไม่ได้บูรณาการเข้ากับงานปกติเท่าที่ควร ซึ่งหัวใจการประกันคุณภาพอยู่ที่การประกันคุณภาพภายในกับการใช้ประโยชน์และบูรณาการเข้ากับงานปกติ
- 3) ข้อมูลการดำเนินงานของบัณฑิต ตัวเลขสูง บอกใครไม่มีใครเชื่อ จะทำอย่างไรให้การติดตามข้อมูลการดำเนินงานของบัณฑิตเป็นมาตรฐาน
- 4) มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีแผนเพื่อให้รู้ว่า มีแผน หรือมีแผนแต่เป็นแผนที่ไม่มีประสิทธิภาพ อาจเนื่องจาก
 - indicator ซ้อนกันอย่างเห็นได้ชัด ไม่สมเหตุสมผล
 - indicator ไม่สะท้อนความเป็นอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย
 - indicator ไม่สอดคล้องกับการประเมินคุณภาพภายใน (IOA) และการประกันคุณภาพภายนอก (EOA) และไม่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ของชาติ
 - แผนที่ทำ และ indicator ไม่แสดงถึงความท้าทาย
 พบว่ามีมหาวิทยาลัยจำนวนมาก มีแผนที่ไม่ได้มาตรฐาน อีกทั้ง KPI และแผนไม่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพของมหาวิทยาลัย

- 1.3 ในการประเมินคุณภาพภายนอกระดับอุดมศึกษารอบ 3
- 1) จะถ่ายโอน KPI ที่ซ้อนทับกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้ไปอยู่ในเรื่องการประกันคุณภาพภายใน และ สมศ. จะเหลือตัวบ่งชี้ไม่เกิน 15 ตัวบ่งชี้ โดยเน้น output/outcome และให้ความสำคัญในเรื่องคุณภาพของแผน และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยไปพัฒนา
 - 2) การประเมินคุณภาพภายนอกรอบ 2 มหาวิทยาลัยเป็นผู้เลือกค่าน้ำหนักตามจุดเน้นการปฏิบัติพันธกิจของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้
 1. มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย
 2. มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาสังคม
 3. มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิตและพัฒนาศิลปะและวัฒนธรรม
 4. มหาวิทยาลัยเน้นการผลิตบัณฑิต
 ในการประเมินรอบ 3 สมศ. จะจัดกลุ่มใหม่ โดยกลุ่ม 1 ยังคงเดิม ส่วนกลุ่ม 2-4 อาจมีการปรับเปลี่ยน ซึ่งจะให้มหาวิทยาลัยทบทวนและแสดงความจำนงว่าจะอยู่ในกลุ่มใด
- 1.4 จะนำเสนอผลการประเมินรอบ 2 ให้แก่สำนักงานประมาณ โดยในอนาคตการจัดสรรงบประมาณอาจจะพิจารณาจากรายงานการประเมินตนเองของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับแผน เพื่อทำให้มหาวิทยาลัยมุ่งสู่ความเป็นเลิศ
- 1.5 สมศ. ขอความร่วมมือสถาบันการศึกษาทุกแห่ง เมื่อรับทราบผลการประเมินคุณภาพภายนอก ขอให้สถาบันศึกษานำข้อเสนอแนะของคณะผู้ประเมินไปปรับปรุงพัฒนา เพราะไม่ต้องการให้เกิดความสูญเปล่าในการประเมิน และเพื่อเป็นการใช้งบประมาณอย่างคุ้มค่า เนื่องจาก สมศ. ใช้งบประมาณไปจำนวนมากในการจัดอบรมผู้ประเมิน ขณะเดียวกันมหาวิทยาลัยเองก็เสียเวลาและงบประมาณในการรับการประเมินเช่นกัน
- 1.6 ขณะนี้ สมศ. ร่วมกับ สกอ. พัฒนาเว็บไซต์ โดยนำเสนอผลการประเมินคุณภาพของสถาบันการศึกษาเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับนักเรียนและผู้ปกครองในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา
- 1.7 ในเรื่องข้อมูลการดำเนินงานที่มหาวิทยาลัยต้องจัดเตรียมเพื่อพร้อมรับการประเมินจาก สมศ., สกอ. หรือสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ไม่ว่าจะป็นตามปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ที่หลายมหาวิทยาลัยคิดว่าเป็นปัญหานั้น ขณะนี้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ได้พัฒนา software เพื่อเก็บข้อมูล ทำให้ไม่มีปัญหาในการเรื่องการให้ข้อมูลตามปีงบประมาณหรือปีการศึกษา ซึ่งมีหลายมหาวิทยาลัยขอซื้อ software นี้จากมหาวิทยาลัยแม่โจ้
- 1.8 การศึกษาดูงานประกันคุณภาพการศึกษาประเทศเยอรมัน ของ สมศ. โดย นาวาตรีหญิง ดร.กิตติยา เอ็นพานัส กล่าวถึงความร่วมมือของ The Bologna Process ซึ่งเป็นความร่วมมือของประเทศในไชนยุโรป เนื่องจากประเทศในไชนยุโรปมีความเชื่อว่า การจะผลักดันให้ประเทศเจริญก้าวหน้า พื้นฐานมาจากด้านการศึกษา จึงได้มีการรวมตัวกันและลงนามทางการศึกษาที่เรียกว่า European Consortium for Accreditation โดยทำให้มาตรฐานทางการศึกษาเป็นมาตรฐานเดียวกันที่เรียกว่าระบบ European Credit Transfer and Accumulation System คือผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันที่ได้รับการรับรองถือว่าเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ประเทศเยอรมันมีความเข้มแข็งในเรื่องการใช้ผลการประเมิน มีการตั้งสภาเพื่อรับรองมาตรฐานหลักสูตร โดยสภาจะดูแลองค์กร (agency) เมื่อหลักสูตรใดไม่ได้มาตรฐานที่กำหนดจะปิดหลักสูตรและสำนักงานประมาณจะคำนวณค่าใช้จ่ายต่อหัวของนักศึกษาทันที อีกทั้งนายจ้างสามารถตัดสินใจรับบัณฑิตที่จบจากสถาบันที่ได้รับการรับรองหลักสูตรจาก agency โดยบัณฑิตที่จบจากสถาบันอื่นไม่มีสิทธิ์ฟ้องศาล ทำให้สถาบันการศึกษาของประเทศเยอรมันมีความระมัดระวังในการเปิดหลักสูตรตั้งแต่ก่อนเปิดหลักสูตร บางครั้งยอมเสียเงินเพื่อให้ agency ตรวจสอบก่อนว่าหลักสูตรได้มาตรฐานหรือไม่เปรียบเทียบกับประเทศไทย สกอ. ให้อำนาจสภามหาวิทยาลัยในการอนุมัติเปิดหลักสูตร แต่สิ่งที่มหาวิทยาลัยทำอยู่ คือ เสนอสภามหาวิทยาลัยเพื่อทราบ ซึ่งควรเสนอเพื่อพิจารณา

2. การประเมินคุณภาพภายนอกของประเทศอังกฤษ รอบแรก ใช้งบประมาณจำนวนมาก และประเมินอย่างถี่ถ้วน เช่น ผู้ประเมินต้องไปนั่งฟังอาจารย์สอนทุกรายวิชา ทำให้เกิดการต่อต้านมาก ผลที่เกิดขึ้นคือ มหาวิทยาลัยทุกแห่งในประเทศอังกฤษต้องผนวกเรื่องการประกันคุณภาพภายในไปในหลักสูตร 100%
3. มีสภามหาวิทยาลัยในประเทศไทยจำนวนมากที่กรรมการสภามหาวิทยาลัยไม่รู้หรือขาดความเข้าใจในเรื่องระบบประกันคุณภาพและระบบอุดมศึกษา กรรมการสภารวมทั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหลายแห่งไปแทรกแซงกิจการบริหารของมหาวิทยาลัย ทำให้เกิดปัญหามาก ดังนั้นควรมีการประเมินสภามหาวิทยาลัยด้วย ซึ่งในประเทศออสเตรเลียกำหนดไว้ชัดเจนว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยเป็นใครบ้าง และมีหน้าที่อะไรบ้าง ซึ่งในประเทศไทยยังไม่มี
4. มีมหาวิทยาลัยหลายแห่งให้ปริญญาโททางด้านศึกษาศาสตร์/ครุศาสตร์ โดยที่ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสกอ. และไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของสถาบันนั้น ๆ ด้วย เนื่องจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยไม่มีจริยธรรมมากเพียงพอที่จะยึดมั่น ถือมั่น และผูกมัดตนเองให้มีคุณภาพ
5. การจัดอันดับมหาวิทยาลัยชั้นนำของโลก โดยนิตยสารไทม์ ของประเทศอังกฤษ ผ่านทาง The Times Higher Education Supplement (THES) พบว่าในการประเมิน 2-3 ครั้ง ที่ผ่านมา มีมหาวิทยาลัยของไทยเพียง 1 แห่ง ที่ติดอันดับ คือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ในการประเมินครั้งล่าสุด พบว่าไม่มีมหาวิทยาลัยใดของไทยที่ติดอันดับ แสดงว่ามหาวิทยาลัยของไทยถดถอยลง หรือไม่มีมาตรฐานแล้ว ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าจะหาทำอย่างไรให้มหาวิทยาลัยไทยมีมาตรฐานขึ้นมา
6. การไปดูงานประกันคุณภาพการศึกษา ณ ประเทศอเมริกาและประเทศแคนาดา วันที่ 3 -12 พฤษภาคม 2551 ค่าใช้จ่ายประมาณ 145,000 บาท
 - 6.1 ประเทศอเมริกา ได้แก่
 - 1) University Hospital of Brooklyn
 - 2) Columbia University
 - 3) Princeton University
 - 4) The Center for Quality Assurance in International Education
 - 5) George Washington University
 - 6.2 ประเทศแคนาดา ได้แก่
 - 1) University of Toronto
 - 2) University at Buffalo

นัดประชุมครั้งต่อไป วันศุกร์ที่ 25 เมษายน 2551

(นางสาวกิ่งทอง ยงยุทธมีชัย)

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป

2 เมษายน 2550